

Sygn. akt I NKRS 5/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z odwołania T. B. oraz B. S. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr (...)/2020 z dnia 31 stycznia 2020 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na sześć stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej, ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2019 r., poz. 675, z udziałem D. D., J. D., M. Ł., R. P., A. S. oraz J. S., po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 10 czerwca 2021 r.,

- 1. umarza postępowanie w zakresie punktu pierwszego zaskarżonej uchwały w odniesieniu do J. D., M. Ł. oraz J. S.;**
- 2. oddala odwołania T. B. oraz B. S.;**
- 3. uchyla punkt pierwszy zaskarżonej uchwały w odniesieniu do D. D. i w tym zakresie umarza postępowanie.**

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej: KRS lub Rada) 31 stycznia 2020 r. podjęła uchwałę nr (...)/2020 w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie

do pełnienia urzędu na sześć stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej, ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2019 r., poz. 675.

W uchwale wskazano, że na podstawie dyspozycji art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie o KRS), Krajowa Rada Sądownictwa przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie: D. D., J. D., M. Ł., R. P., A. S. oraz J. S. do pełnienia urzędu na sześć stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej.

Krajowa Rada Sądownictwa w uchwale nr (...)/2020 zadecydowała także o nieprzedstawianiu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie W. B., T. B., L. D., A. D., M. G., R. G., J. G., J. G., G. H., J. I., P. K., A. K., R. K., D. K., P. M., J. O., J. P., W. P., D. R., P. S., B. S., A. S., B. S., D. W. oraz S. W. do pełnienia urzędu na sześć stanowisk sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej.

W uzasadnieniu uchwały wskazano, że w toku procedury konkursowej Krajowa Rada Sądownictwa wzięła pod uwagę, że wszyscy kandydaci spełniają wymagania ustawowe określone w art. 30 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2019, poz. 825 ze zm.; dalej: ustawa o SN). Wysoki poziom wiedzy prawniczej D. D., J. D., M. Ł., R. P., A. S. i J. S., wymagany przez art. 30 § 1 pkt 6 ustawy o SN, znajduje odzwierciedlenie w osiągnięciach osobistych w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych m.in. w ramach studiów podyplomowych lub doktoranckich, osiągnięciach w pracy zawodowej i kwalifikacjach nabytych w wymaganym zakresie praktyki prawniczej, poprzedzającej ubieganie się o stanowisko sędziego w Sądzie Najwyższym. Wskazani kandydaci w ocenie Rady – w najwyższym stopniu wyróżniają się wysokim poziomem wiedzy prawniczej, niezbędnej do objęcia urzędu sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej.

Pismem z 27 lutego 2020 r. odwołanie od uchwały złożył T. B., reprezentowany przez adwokata M. G.. Uchwała została zaskarżona na podstawie art. 44 ust. 1 zd. 1 ustawy o KRS w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2020, poz. 1575 z późn. zm.; dalej: k.p.c.) w części, tj.:

1) w zakresie pkt. I dotyczącego przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie D. D., J. D., M. Ł., R. P., A. S. oraz J. S. do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej;

2) w zakresie pkt. II dotyczącego nieprzedstawienia wniosku o powołanie skarżącego T. B. do pełnienia tego urzędu.

Zaskarżonej uchwale zarzucono:

I. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia (art. 398³ § 1 pkt 2 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS), w postaci:

1. art. 41 ustawy o KRS w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2, z art. 37 ust. 1 ustawy o KRS w zw. z art. 31 § 1-3 i art. 112a ustawy o SN, poprzez wadliwe przyjęcie, że w następstwie obwieszczenia Prezydenta RP z 2 lipca 2019 r. o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym (M.P. 2019, poz. 675) doszło do skutecznego wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie, co skutkowało przeprowadzeniem przez Radę tego postępowania oraz podjęciem w nim merytorycznej uchwały, gdy tymczasem obwieszczenie – z uwagi na brak kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów przewidzianej w art. 144 ust. 2 Konstytucji RP – było nieważne, wobec czego nie doszło do skutecznego wszczęcia postępowania przed Radą w niniejszej sprawie;

2. art. 21 ust. 1 i 2 ustawy o KRS, art. 31 ust. 1 ustawy o KRS oraz art. 34 ust. 1-3 ustawy o KRS w zw. z § 12 ust. 1 i 3-6 oraz § 18 ust. 1-8 załącznika do uchwały nr 158/2019 Krajowej Rady Sądownictwa z 24 stycznia 2019 r. w sprawie Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa, poprzez błędne przyjęcie, że doszło do skutecznego przyjęcia stanowisk zespołów oraz podjęcia uchwały, gdy tymczasem Rada (a w ślad za tym zespoły) nie była należycie obsadzona, wobec nieskutecznego powołania części sędziowskiej Rady;

3. art. 28 ust. 3 ustawy o KRS, poprzez niewyłączenie członków Krajowej Rady Sądownictwa od udziału w podjęciu zaskarżonej uchwały, którzy powinni być uznani za podlegających wyłączeniu, co spowodowało wadliwe ukształtowanie składu Krajowej Rady Sądownictwa podejmującego uchwałę, a co ponadto, w wypadku prawidłowego wyłączenia tych członków Krajowej Rady Sądownictwa, uniemożliwiłoby podjęcie uchwały, gdyż zgodnie z art. 21 ust. 1

ustawy o KRS, do ważności uchwał Rady potrzebna jest obecność co najmniej połowy jej składu;

4. art. 33 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 1-3 ustawy o KRS w zw. z § 18 ust. 1-11 Regulaminu KRS, poprzez:

- a. dokonanie oceny kandydatury T. B. bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy;
- b. brak rozpatrzenia zgłoszonych kandydatur w oparciu o jasne i jednakowe dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie kryteria oceny;
- c. brak porównania i omówienia ocenianych kandydatur w oparciu o jednolite dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie kryteria ustawowe;
- d. oparcie uchwały na wybiórczych (niepełnych) ustaleniach faktycznych;
- e. oparcie uchwały na niepełnej, lakonicznej i wewnętrznie sprzecznej opinii Prezesa Sądu Rejonowego w S. (w aktach postępowania), z której wynikać miało, że „kandydatura sędziego na Sędziego Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego może wzbudzać wątpliwości co do zgodności z zasadami wyrażonymi w zbiorze zasad etyki zawodowej sędziów, w szczególności z § 10 i 16 zbioru;

II. naruszenie prawa materialnego (art. 398³ § 1 pkt 1 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS), w postaci:

1. art. 144 ust. 1-3 Konstytucji RP w zw. z art. 31 § 1-3 i art. 112a ustawy o SN w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS, poprzez ich błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że obwieszczenie nie wymagało do swej ważności kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów, co doprowadziło do skorzystania przez Radę z kompetencji przewidzianych dla niej w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS, w sytuacji, gdy – na skutek nieważności obwieszczenia – nie doszło w ogóle do skutecznego wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie;

2. art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 3, art. 173, art. 10 i art. 186 Konstytucji RP w zw. z art. 9a ust. 1-3, z art. 11d ust. 1-5, z art. 21 ust. 1 i 2, z art. 33 ust. 1, z art. 34 ust. 1 i z art. 37 ust. 1 ustawy o KRS w zw. z § 12 ust. 1 i 3-6 oraz § 18 ust. 1-8 Regulaminu KRS, poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, tj. wydanie zaskarżonej uchwały przez Radę, która była nienależycie obsadzona, wobec nieskutecznego powołania części sędziowskiej Rady;

3. art. 19 ust. 1 zdanie 2 w zw. z art. 2 i 6 ust. 1-3 Traktatu o Unii Europejskiej z dnia 7 lutego 1992 r. oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej w związku z art. 6 § 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności zawartej 4 listopada 1950 r. w Rzymie, poprzez ich błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że nie zostaje naruszona zasada państwa prawnego, zasada pewności prawa, zasada ochrony uzasadnionych oczekiwań oraz standard niezawisłości sędziów wymagany dla zapewnienia skutecznej ochrony sądowej w sprawach unijnych, gdy sędziowie Sądu Najwyższego, będącego sądem, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego w rozumieniu art. 267 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej z 25 marca 1957 r., powoływani są na wniosek KRS, której członków (sędziów) wybiera Sejm spośród kandydatów zgłoszonych przez co najmniej 25 sędziów lub co najmniej 2 tys. obywateli, przy czym ostateczna lista kandydatów, którą zbiorczo zatwierdza Sejm, jest ustalana wcześniej przez komisję sejmową;

4. art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 60 Konstytucji RP w zw. z art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, przez ich niezastosowanie i w konsekwencji niedokonanie oceny kandydatów na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej;

5. art. 42 ust. 1 w zw. z art. 33 ust. 1 i art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, przez jego niezastosowanie i w rezultacie zaniechanie przytoczenia, w kontekście przyjętych przez KRS kryteriów wyboru, jakichkolwiek argumentów prawnych i faktycznych przemawiających za wyborem uczestników, a za odrzuceniem kandydatury T. B..

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów T. B. wniósł o:

1. uchylenie uchwały w zaskarżonej części oraz umorzenie poprzedzającego jej wydanie postępowania (art. 398¹⁹ zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS), wraz z zasądzeniem na rzecz T. B. zwrotu kosztów według norm przepisanych lub ewentualnie o uchylenie uchwały w zaskarżonej części oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania KRS (art. 398¹⁵ § 1 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS), wraz z zasądzeniem na rzecz T. B. zwrotu kosztów według norm przepisanych;

2. rozpoznanie niniejszego odwołania na posiedzeniu niejawnym (art. 398¹¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS);

3. rozpoznanie niniejszego odwołania z pominięciem sędziów Sądu Najwyższego powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3), w celu niedopuszczenia do naruszenia art. 379 pkt 4 k.p.c. zgodnie z pkt 1 uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. w składzie połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, mającej moc zasady prawnej;

4. ewentualnie, w razie nieuwzględnienia ww. wniosku – wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego orzekających w Izbie Dyscyplinarnej oraz Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, z powodu sprzeczności ich powołania z prawem, a tym samym w celu niedopuszczenia do naruszenia art. 379 pkt 4 k.p.c. zgodnie z pkt. 1 uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. w składzie połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, mającej moc zasady prawnej;

5. rozpoznanie wniosku ewentualnego o wyłączenie, wskazanego w pkt. 4, przez skład orzekający wyznaczony zgodnie z żądaniami wskazanymi w pkt. 3, z tych samych przyczyn jak tam wskazane, a następnie, wobec wyłączenia wszystkich osób powołanych na stanowiska sędziów Sądu Najwyższego z mocy samego prawa, o wyznaczenie składu orzekającego zgodnie z żądaniami wskazanymi w pkt. 3.

Ponadto, T. B. wniósł o udzielenie zabezpieczenia jego roszczenia o uchylenie uchwały w ten sposób, że do czasu rozpoznania przez Sąd Najwyższy odwołania od uchwały wniesiono o:

1. unormowanie praw i obowiązków T. B. oraz uczestników, na czas trwania postępowania odwoławczego, poprzez:

a. nakazanie powstrzymania się KRS od przekazania w oparciu o uchwałę wniosków o powołania do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego Prezydentowi RP, a w przypadku gdyby takie przekazanie nastąpiło przed wydaniem postanowienia o zabezpieczeniu w niniejszej sprawie: (b) nakazanie KRS złożenia wobec Prezydenta RP oświadczenia o czasowym wycofaniu

przedstawionych wniosków do czasu zakończenia postępowania odwoławczego w sprawie uchwały, (c) zakazanie uczestnikom D. D., J. D., M. Ł., R. P., A. S. i J. S. odebrania aktu powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej (art. 33 § 1 ustawy o SN), (d) nakazanie ww. uczestnikom powstrzymania się od zgłoszenia się w celu objęcia stanowiska sędziego Sądu Najwyższego (art. 33 § 2 ustawy o SN), (e) zakazanie ww. uczestnikom złożenia ślubowania wobec Prezydenta RP (art. 34 § 1 i 2 ustawy o SN), (f) zakazanie ww. uczestnikom podejmowania czynności orzeczniczych w Sądzie Najwyższym – do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w niniejszej sprawie (art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 730-738 k.p.c. oraz w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 388 § 1 k.p.c. oraz art. 44 ust. 3 ustawy o KRS);

2. na podstawie art. 743 § 2 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS o zaopatrzenie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia wzmianką o wykonalności przez przewodniczącego z urzędu oraz doręczenie w tej postaci orzeczenia skarżącemu Wnioskodawcy, jako uprawnionemu oraz KRS jako obowiązkanemu, a także uczestnikom postępowania, bowiem zgodnie z brzmieniem art. 743 § 2 k.p.c., jeżeli z uwagi na swą treść postanowienie podlega wykonaniu w inny sposób, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące tego sposobu. Podstawą przeprowadzenia postępowania jest wtedy postanowienie zaopatrzone z urzędu przez przewodniczącego we wzmiankę o wykonalności;

3. w celu niedopuszczenia do naruszenia postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia – doręczenie odpisu postanowienia Prezydentowi RP oraz Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;

4. orzeczenie o kosztach postępowania zabezpieczającego stosownie do treści art. 745 § 1 k.p.c.

Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt I NO 53/20 (obecnie I NKRS 5/21).

Pismem z 27 lutego 2020 r. odwołanie od ww. uchwały złożył B. S., reprezentowany przez adwokata M. G., zaskarżając ją – na podstawie art. 44 ust. 1 zd. 1 ustawy o KRS w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c. – w części, tj.:

1. w zakresie pkt. I uchwały – przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie D. D., J. D., M. Ł., R. P., A. S. oraz J. S. do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej;

2. w zakresie pkt. II uchwały – nieprzedstawienia wniosku o powołanie skarżącego B. S. do pełnienia tego urzędu.

W odwołaniu B. S. zostały zawarte zarzuty i wnioski identyczne z tymi wskazanymi w odwołaniu T. B..

Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt I NO 54/20 (obecnie I NKRS 5/21).

Pismami z 11 marca 2020 r. Krajowa Rada Sądownictwa złożyła odpowiedzi na odwołania T. B. i B. S., w obu przypadkach wnosząc o ich odrzucenie w całości, jako niedopuszczalnych z mocy prawa.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie KRS wskazała, że w myśl art. 44 ust. 1 zd. 2 ustawy o KRS, od zaskarżonej uchwały nie przysługuje środek odwoławczy. W konsekwencji odwołania powinny zostać odrzucone. Rada nie odniosła się merytorycznie do podniesionych w odwołaniach zarzutów.

Pismami z 27 lipca 2020 r. uczestnik postępowania A. S., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o odrzucenie odwołań.

Pismami z 4 listopada 2020 r. uczestnik postępowania R. P. wniósł o zawieszenie postępowań do czasu otrzymania postanowień Prezydenta RP w przedmiocie przedłożonych mu przez Krajową Radę Sądownictwa uchwał zawierających wnioski o powołanie R. P., A. S. i D. D. na stanowiska sędziów Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej.

Pismami z 21 grudnia 2020 r. uczestnik postępowania D. D., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o odrzucenie odwołań, ewentualnie o ich oddalenie.

W dniu 6 maja 2020 r. Prezydent RP powołał J. D., M. Ł. oraz J. S. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej.

Sąd Najwyższy postanowieniem z 19 stycznia 2021 r., I NKRS 6/21, działając na podstawie art. 44 ust. 2a ustawy o KRS połączył sprawę o sygn. akt

I NKRS 6/21 ze sprawą o sygn. akt I NKRS 5/21 w celu ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. akt I NKRS 5/21.

Pismem z 1 lutego 2021 r. Przewodniczący KRS poinformował Sąd Najwyższy, że D. D. 12 stycznia 2021 r. złożył kartę zgłoszenia w postępowaniu ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 1187 na wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...). Wyżej wymienione postępowanie nie jest jeszcze zakończone – wskazany kandydat nie cofnął swojego zgłoszenia. Następnie Przewodniczący KRS poinformował, że A. S. 13 kwietnia 2018 r. złożył kartę zgłoszenia w postępowaniu ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 283 na wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w R.. Wskazane teraz postępowanie zostało już prawomocnie zakończone, zaś A. S. uzyskał w nim nominację, lecz oświadczeniem z 13 października 2020 r. poinformował Krajową Radę Sądownictwa, że uważa jego dalszy udział w procesie nominacyjnym objęty tym postępowaniem za zakończony. Wreszcie Przewodniczący KRS poinformował, że R. P. 28 listopada 2018 r. złożył kartę zgłoszenia w postępowaniu ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 1041 na wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...). R. P. wycofał swoje zgłoszenia 24 lipca 2019 r. i Rada uchwałą nr (...)/2019 z 25 lipca 2019 r. umorzyła postępowanie – 9 sierpnia 2019 r. postępowanie zostało prawomocnie zakończone.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należało ogólnie rozważyć, czy w przedmiotowej sprawie dopuszczalne jest wniesienie odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego.

W obecnym stanie prawnym art. 44 ust. 1 zd. 2 ustawy o KRS stanowi, że odwołanie nie przysługuje w sprawach indywidualnych dotyczących powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego.

Brzmienia i wykładni powyższego przepisu nie można pogodzić z normami

Konstytucji RP. Należy uznać, że brak jest podstaw do różnicowania sytuacji osób ubiegających się o stanowisko sędziowskie do sądu powszechnego (ustawa wprost przyznaje prawo wniesienia odwołania od uchwały), od sytuacji osób, które ubiegają się o stanowisko sędziego w Sądzie Najwyższym (tutaj ustawa nie przewiduje prawa zaskarżania uchwał). Należy nadto zauważyć, że Trybunał Konstytucyjny (dalej też: Trybunał) w wyroku z 27 maja 2008 r., SK 57/06 uznał, że niezgodne z Konstytucją RP są ograniczenia w prawie do odwołania od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa dotyczących nieprzedstawienia Prezydentowi RP kandydata na stanowisko sędziego. Trybunał Konstytucyjny zauważył, iż konieczna jest sądowa kontrola przestrzegania praw obywateli zagwarantowanych w art. 60 Konstytucji RP, tj. prawa do równego dostępu do służby publicznej. Z tych względów istotna jest sądowa ochrona udzielana kandydatowi na stanowisko sędziowskie. Winna ona obejmować kontrolę procedury konkursowej *in casu* wobec konkretnego kandydata, pod względem jej zgodności z prawem.

W świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego przepis art. 44 ust. 1 zd. 2 ustawy o KRS jest wtórnie niekonstytucyjny. Brak zaskarżalności uchwały w sprawie indywidualnej, zawierającej wniosek o powołanie kandydata do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP (wyrok TK z 27 maja 2008 r., SK 57/06; a także wyrok TK z 29 listopada 2007 r., SK 43/06).

Ponadto, Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 8 stycznia 2020 r., I NOZP 3/19, mającej moc zasady prawnej, uznał, że wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 listopada 2019 r. w połączonych sprawach C-585/18, C-624/18 i C-625/18 powinien być wykonany w pełni z poszanowaniem zasad Konstytucji RP oraz wskazał, że Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu odwołań od uchwał KRS ma obowiązek stosować wykładnię prawa Unii Europejskiej przyjętą w tym orzeczeniu.

Sąd Najwyższy we wzmiankowanej uchwale stwierdził, że z obowiązku realizacji wyroku TSUE nie zwalnia wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 25 marca 2019 r., K 12/18. Trybunał Konstytucyjny w granicach zaskarżenia i zarzutów stwierdził jedynie, że „art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2019 r. poz. 84) jest zgodny z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w

związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”, a „art. 44 ust. 1a ustawy powołanej w punkcie 1 sentencji jest niezgodny z art. 184 Konstytucji RP”.

Sądowa kontrola uchwał KRS przez Sąd Najwyższy musi więc być tak ukształtowana, aby zapewnić pełną skuteczność Konstytucji RP i prawa Unii Europejskiej. Cel taki można osiągnąć eliminując z obrotu prawnego uchwały Rady w sytuacjach określonych zarówno w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, jak i art. 47 Karty Praw Podstawowych, co eksponuje pkt. 147-151 w związku z pkt. 145 wyroku TSUE. Obowiązek kontroli sądowej uchwały Rady w tych warunkach przesądza o jej zaskarżalności, wbrew art. 44 ust. 1 zd. 2 ustawy o KRS. Przy tym niezgodność art. 44 ust. 1 zd. 2 ustawy o KRS z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP należy wyeliminować na podstawie art. 8 ust. 2 Konstytucji RP, natomiast niezgodność dodatkowo z art. 47 Karty Praw Podstawowych należy wówczas wyeliminować działając na podstawie art. 91 ust. 2 Konstytucji RP. Nie można bowiem przyjąć, że zaskarżenie uchwały KRS w ogóle nie jest dopuszczalne. Innymi słowy dopuszczalne jest wniesienie do Sądu Najwyższego odwołania kandydata od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego.

Przechodząc do szczegółowych rozważań, trzeba najpierw podkreślić, że postępowanie w zakresie punktu pierwszego zaskarżonej uchwały podlega umorzeniu w stosunku do J. D., M. Ł. oraz J. S.. Prezydent RP 6 maja 2020 r. działając na podstawie art. 179 Konstytucji RP powołał bowiem J. D., M. Ł. oraz J. S. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego, a następnie wręczył im akt powołania oraz odebrał od nich ślubowanie. (M.P. 2020, poz. 535). Sytuacja prawna wskazanych Sędziów nie jest więc już kształtowana przez treść uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, ale przez art. 180 ust. 1 Konstytucji RP, który gwarantuje sędziom nieusuwalność. W związku z tym, że Prezydent RP wykonał względem J. D., M. Ł. oraz J. S. prerogatywę powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego (art. 179 w zw. z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP) – ustanawiając ustrojowy stosunek prawny między sędzią i Rzeczpospolitą Polską – należy uznać, że wyłącza to możliwość sądowej kontroli tak wykreowanego konstytucyjnego stosunku prawnego. Tym samym w zakresie, w jakim objęto

zaskarżeniem punkt I uchwały, w stosunku do J. D., M. Ł. oraz J. S., Sąd Najwyższy umarza postępowanie z uwagi na niedopuszczalność orzekania w tym przedmiocie (art. 355 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, tak też w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2020 r., I NO 37/20).

Z kolei należy wyraźnie stwierdzić, że nie doszło tutaj do naruszenia przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia (art. 398³ § 1 pkt 2 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS).

Jeżeli chodzi o konkretnie zarzut naruszenia art. 41 ustawy o KRS w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2, z art. 37 ust. 1 ustawy o KRS w zw. z art. 31 § 1-3 i art. 112a ustawy o SN, poprzez wadliwe przyjęcie, że w następstwie obwieszczenia Prezydenta RP z 2 lipca 2019 r. o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym (M.P. 2019, poz. 675), doszło do skutecznego wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie, co skutkowało przeprowadzeniem przez Radę tego postępowania oraz podjęciem w nim merytorycznej uchwały, gdy tymczasem obwieszczenie – z uwagi na brak kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów przewidzianej w art. 144 ust. 2 Konstytucji RP było nieważne, wobec czego nie doszło do skutecznego wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie, to nie jest on zasadny.

Podzielając tutaj wyrok Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2020 r., I NO 192/19, wyjaśnić należy, że wyjątki od zasady kontrasygnaty są enumeratywnie wymienione w art. 144 ust. 3 Konstytucji RP, a z tego unormowania wynika, że obowiązek Prezydenta RP ustanowiony w art. 31 § 1 ustawy o SN (dokonanie obwieszczenia o wolnych stanowiskach sędziowskich), nie znajduje się na liście wyjątków od zasady kontrasygnaty. Jednakże akceptując koncepcję prerogatyw pochodnych (analogicznych), wskazać należy na konieczność zastosowania wykładni systemowej i funkcjonalnej art. 144 ust. 3 Konstytucji RP.

Kształt katalogu prerogatyw Prezydenta RP jest bowiem wyznaczony przez aksjologiczne podstawy i zasady ustrojowe Konstytucji RP. Skoro zamierzeniem ustrojodawcy było zapewnienie niezależności od rządu organów należących do władzy sądowniczej, to jest niedopuszczalne rozwiązanie, w którym Prezes Rady Ministrów posiadałby w drodze kontrasygnaty faktyczny wpływ na obsadę

stanowisk sędziowskich, co uzależniłoby wymiar sprawiedliwości od rządu i zaplecza polityczno-parlamentarnego, a tym samym ograniczałoby jego samodzielność. Ponieważ prerogatywy Prezydenta RP mogą mieć charakter pochodny (analogiczny), zwrócić należy uwagę, iż nie ma jednoznacznie przewidzianej drogi prawnej do weryfikacji poprawności decyzji Prezydenta RP. Zdaniem Sądu Najwyższego istnieje związek normatywny między prerogatywami Prezydenta RP w obszarze władzy sędziowskiej, w tym do powoływania sędziów, a dokonaniem samodzielnie obwieszczenia w Monitorze Polskim o liczbie wolnych stanowisk sędziowskich przewidzianych do objęcia w poszczególnych izbach Sądu Najwyższego. Prezydent RP inicjuje bowiem w ten sposób proces powoływania sędziego, który po zakończeniu postępowania przed Radą i przedstawieniu kandydata Prezydentowi RP, kończy się wydaniem postanowienia oraz wręczeniem powołania sędziowskiego. Obwieszczenie o wolnych stanowiskach sędziowskich stanowi konieczny element w łańcuchu czynności prowadzących do realizacji prerogatywy Prezydenta RP. Prawidłowe jest zatem uznanie koncepcji prerogatyw pochodnych (analogicznych) i dokonanie bez kontrasygnaty obwieszczenia w Monitorze Polskim o liczbie wolnych stanowisk sędziowskich przewidzianych do objęcia w Sądzie Najwyższym. Z tego też względu pierwszy z zarzutów należało uznać za bezzasadny.

Drugi zarzut dotyczy naruszenia art. 21 ust. 1 i 2 ustawy o KRS, art. 31 ust. 1 ustawy o KRS oraz art. 34 ust. 1-3 ustawy o KRS w zw. z § 12 ust. 1 i 3-6 oraz § 18 ust. 1-8 załącznika do uchwały nr 158/2019 Krajowej Rady Sądownictwa z 24 stycznia 2019 r. w sprawie Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa, poprzez błędne przyjęcie, że doszło do skutecznego przyjęcia stanowisk zespołów oraz podjęcia uchwały, gdy tymczasem Rada (a w ślad za tym zespoły) nie była należycie obsadzona, wobec nieskutecznego powołania części sędziowskiej Rady, ale nie jest on również zasadny.

Powyższy zarzut, w zasadzie sprowadzający się do zbadania zgodności z Konstytucją RP przepisów ustawy o KRS, nie zasługuje bowiem na uwzględnienie z przyczyn formalnych. Sąd Najwyższy wskazuje, iż kwestia zgodności z normami konstytucyjnymi wspomnianego wyżej przepisu była przedmiotem badania przez Trybunał Konstytucyjny. W wyroku z dnia 25 marca 2019 r. sygn. akt K 12/18,

Trybunał uznał powyższy przepis za zgodny z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przeważa pogląd, że wspomniany wyrok Trybunału Konstytucyjnego wyklucza dopuszczalność badania tego, czy Krajowa Rada Sądownictwa jest ukształtowana zgodnie z Konstytucją RP, skoro zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 27 marca 2019 r., I NO 3/19, z 29 lipca 2019 r., I NO 89/19; z 30 lipca 2019 r., I NO 20/19; z 30 lipca 2019 r., I NO 31/19). W podanym wyroku Trybunał Konstytucyjny wskazał, że jakkolwiek Rada jest organem konstytucyjnym, to brak szczegółowej regulacji konstytucyjnej, która się do niej odnosi, jednoznacznie wskazuje, że zasadnicze kwestie związane z funkcjonowaniem Rady przekazano do regulacji ustawowej, pozostawiając dla Konstytucji RP ogólny standard konstytucyjności KRS. Zarówno na etapie prac nad obecnie obowiązującym tekstem Konstytucji RP, jak i współcześnie, sam fakt istnienia Krajowej Rady Sądownictwa umocowanej konstytucyjnie uznaje się powszechnie za wpisany w istnienie demokratycznego państwa prawnego. Zatem fakt bycia reprezentacją środowiska prawniczego wynika nie ze sposobu wyboru członków KRS, ale z tego, że z dużą przewagą wybierani są do jej składu sędziowie, co jest objęte gwarancją konstytucyjną.

Odnosząc się do trzeciego zarzutu, naruszenia art. 28 ust. 3 ustawy o KRS, poprzez niewyłączenie członków Krajowej Rady Sądownictwa od udziału w podjęciu zaskarżonej uchwały, którzy powinni być uznani za podlegających wyłączeniu, co spowodowało wadliwe ukształtowanie składu Rady podejmującego uchwałę, a ponadto, w wypadku prawidłowego wyłączenia członków, uniemożliwiłoby podjęcie uchwały, gdyż zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o KRS, do ważności uchwał potrzebna jest obecność co najmniej połowy jej składu, który ostatecznie sprowadza się do naruszenia art. 21 ust. 1 ustawy o KRS, trzeba następnie uznać, że nie jest on zasadny.

Mając na uwadze treść art. 21 ust. 1 ustawy o KRS wskazać należy, że do ważności uchwał Rady potrzebna jest obecność „co najmniej połowy jej ustawowego składu”, a nie liczby członków biorących udział w posiedzeniu. Oznacza to, że do ważności uchwały Rady konieczna jest obecność co najmniej

13 członków Rady oraz wymóg w postaci bezwzględnej większości głosów. W art. 21 ust. 2 ustawy o KRS określono natomiast warunki przeprowadzenia głosowania z zachowaniem tajności bądź jawności głosowania. Zasadą jest, że Rada podejmuje uchwały w głosowaniu jawnym, jednakże na żądanie członka Rady głosowanie jest tajne. Zasada jawności zapewnia przejrzystą procedurę rozstrzygania spraw zawisłych przed Radą. Od koniecznych i uzasadnionych konstytucyjnie zewnętrznych znamion jawności procedowania odróżnić jednak należy konieczność zapewnienia członkom Rady możliwości suwerennego i zgodnego z wewnętrznym przekonaniem głosowania w sprawach poddanych rozstrzygnięciu przez KRS, co może zostać w pełni zrealizowane jedynie w głosowaniu tajnym. Trybunał Konstytucyjny, stwierdzając w wyroku z dnia 16 kwietnia 2008 r., K 40/07 (OTK-A 2008, nr 3, poz. 44) niezgodność art. 12 ust. 4 ustawy o KRS z 2001 r., w części obejmującej zwrot „w głosowaniu jawnym”, z art. 2 i art. 186 ust. 1 Konstytucji, podkreślił między innymi, że: „W demokratycznym głosowaniu zakłada się, że każdy z członków uczestniczących w głosowaniu ma prawo swobodnie przejawiać swą wolę, bez nacisków, i w warunkach, które pozwoliłyby tę swobodną wolę bez zniekształceń czy ograniczeń uzewnętrzniać. Obowiązujące w demokratycznym państwie prawnym procedury prawne zapewniają gwarancje swobodnego wyrażania swej woli w głosowaniu i eliminują możliwe w tym zakresie naciski i ograniczenia. Zasada tajności głosowania sprzyja zapewnieniu możliwości wyrażenia swego stanowiska w sposób wolny i nieskrępowany. Można to też osiągnąć, przy generalnym przyjęciu w danych sprawach ogólnej zasady jawnego głosowania, przez dopuszczenie na żądanie członka gremium głosującego – głosowania tajnego (...). Działanie ustawodawcy, w wyniku nowelizacji art. 12 ust. 4 ustawy o KRS doprowadziło do przyjęcia wyłącznie trybu głosowania jawnego i w konsekwencji wyeliminowania z treści art. 12 ust. 4 ustawy normy o charakterze gwarancyjnym, jakim jest dopuszczenie do głosowania tajnego. Poprzez pominięcie zwrotu „na żądanie członka Rady głosowanie jest tajne” doszło do uszczuplenia uprawnień Rady do wyboru formy głosowania i nastąpiło ukształtowanie sytuacji prawnej Rady z naruszeniem zasady proporcjonalności. Osłabić to może w sposób realny Krajową Radę Sądownictwa i jej członków przy wykonywaniu ich konstytucyjnych zadań. Trybunał Konstytucyjny

stwierdza w tej regulacji naruszenie art. 2 oraz art. 186 ust. 1 Konstytucji”. W okolicznościach niniejszej sprawy zarzucone naruszenie jest więc bezzasadne, ponadto nie zostało potwierdzone. Z uchwały jasno wynika, że głosowanie odbyło się podczas posiedzenia Rady 31 stycznia 2020 r. i miało ono charakter tajny, w związku ze zgłoszeniem takiego żądania przez członka KRS, na podstawie art. 21 ust. 2 zd. 2 ustawy o KRS (strona 48 uchwały). Przebieg głosowania również wyraźnie wskazuje, że decyzje zapadały bezwzględną większością głosów w obecności 13 członków Rady (strona 48 i 49 uchwały). Ponadto Sąd Najwyższy wyjaśnia, że wniosku o nieważność uchwały KRS lub postępowania z mocy samego prawa nie można wyprowadzić z brzmienia art. 21 ust. 1 ustawy o KRS, zgodnie z którym „do ważności uchwał Rady potrzebna jest obecność co najmniej połowy jej składu”. Pojęcie „ważności” zostało wówczas użyte w swoistym znaczeniu, odnoszącym się do dopuszczalności podjęcia uchwały ze względu na liczbę obecnych członków KRS (kworum). Nie oznacza to więc, że uchwała podjęta przy braku kworum jest „nieważna”, ale jedynie to, iż jest zaskarżalna i podlega uchynieniu na podstawie art. 44 ust. 1 ustawy o KRS jako sprzeczna z prawem (wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 2019 r., I NO 117/19). Z tego punktu widzenia należy dalej odnieść się do merytorycznej oceny wniesionych odwołań.

W czwartym zarzucie podniesiono naruszenie art. 33 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 1-3 ustawy o KRS w zw. z § 18 ust. 1-11 Regulaminu KRS, ale nie może on być również uznany za zasadny. Sąd Najwyższy wyjaśnia, że zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy o KRS, uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały z prawem. Treść norm prawnych wyinterpretowanych z art. 44 ustawy o KRS, przepisów k.p.c. o skardze kasacyjnej, jak również przepisów Konstytucji RP dotyczących prawa do sądu i powoływania sędziów (art. 45 oraz art. 179 Konstytucji RP) wyznacza zakres rozpoznawania przez Sąd Najwyższy przedstawionej sprawy. Badana jest w tym zakresie sprzeczność uchwały z prawem (art. 44 ust. 1 ustawy o KRS w zw. z art. 398³ § 1 k.p.c. i art. 398¹³ k.p.c. oraz wyrok Sądu Najwyższego z 27 marca 2019 r., I NO 8/19), tj. przepisami prawa materialnego i procesowego, o ile naruszenie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 1 lipca 2019 r., I NO 70/19). W orzecznictwie za utrwalony należy uznać pogląd, że kognicja Sądu

Najwyższego nie obejmuje badania merytorycznej trafności wyboru dokonanego przez Krajową Radę Sądownictwa (wyroki Sądu Najwyższego z: 5 sierpnia 2011 r., III KRS 9/11; 14 kwietnia 2016 r., III KRS 8/16; 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17). Sąd Najwyższy nie ma więc kompetencji do rozpatrywania kwalifikacji kandydatów, ani decydowania o tym, który z nich powinien zostać przedstawiony Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie. Ingerencja Sądu Najwyższego w rozstrzygnięcia KRS w tej materii byłaby niedopuszczalna, ponieważ wkraczałaby w sferę szczególnego władztwa Rady, wynikającego z norm konstytucyjnych. W praktyce kontrola obejmuje badanie: czy KRS zastosowała w danym postępowaniu takie same i dopuszczalne wobec wszystkich (zgodne z prawem, niedyskryminujące) kryteria oceny kandydatur oraz czy zakończone podjęciem uchwały postępowanie podjęto według przepisów rozdziału 3 ustawy o KRS i wydanego na jej podstawie (art. 22 ust. 1 i 1a ustawy o KRS) Regulaminu. W odniesieniu do kwestii ustalenia faktów i oceny dowodów dopuszczalne jest jedynie badanie, czy KRS wywiązała się z obowiązku wszechstronnego rozważenia sprawy na podstawie całego i prawidłowo zebranego materiału dowodowego (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 marca 2012 r., III KRS 5/12; wyroki Sądu Najwyższego: z 21 kwietnia 2016 r., III KRS 7/16; z 7 marca 2017 r., III KRS 3/17; z 26 marca 2019 r., I NO 10/19; z 27 marca 2019 r., I NO 59/18; z 27 września 2019 r., I NO 78/19).

Przedmiotem badania ze strony Sądu Najwyższego pozostaje więc jedynie procedura podejmowania przez KRS uchwały, a nie przesłanki, które zadecydowały o jej treści (wyroki Sądu Najwyższego: z 21 lipca 2015 r., III KRS 35/15, III KRS 41/15, III KRS 33/15; z 15 lipca 2009 r., III KRS 7/09; z 15 lipca 2009 r., III KRS 11/09; z 20 października 2009 r., III KRS 13/09). Z uwagi więc na fakt, że to do wyłącznej kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa należy wybór kandydatów do objęcia urzędu sędziego należy uznać, że Rada ma w tym zakresie przyznaną władzę dyskrecyjną. W określonym stanie faktycznym może więc podjąć uznaniowe decyzje dotyczące wyboru najlepszego kandydata (łącznie z decyzją o odstąpieniu od wyboru któregośkolwiek z kandydatów na ogłoszone stanowisko). Okoliczność, że zewnętrzny obserwator (w tym Sąd Najwyższy), jako lepszego postrzegałby innego kandydata, bądź też uważałby, że kandydat, który nie został wybrany, w istocie posiada kompetencje wymagane do zajmowania stanowiska

sędziego, nie jest wystarczająca dla stwierdzenia sprzeczności uchwały z prawem. Swoboda wyboru osób, których kandydatury zostaną przedstawione Prezydentowi RP, lub co do których Rada odstąpi od wystąpienia z wnioskiem, nie jest jednak nieograniczona. Wybór nie może bowiem być arbitralny i nie odnoszący się od ustawowych przesłanek mających odzwierciedlenie w zgromadzonej w sprawie dokumentacji.

Odnosząc powyższe uwagi do niniejszej sprawy należy stwierdzić, że analiza podniesionych w sprawie zarzutów, bardzo zbliżonych w obu odwołaniach, wskazuje, że są one ukierunkowane na doprowadzenie do nieuzasadnionej ingerencji Sądu Najwyższego w kompetencje Rady, co do wyboru kandydatów rekomendowanych na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego. Wbrew przekonaniu Skarżących, którzy twierdzą, że nastąpiło niezastosowanie części ustawowych kryteriów, dokonana przez Radę ocena kandydatów nie jest przedmiotem kontroli sprawowanej przez Sąd Najwyższy, gdyż mogłoby to oznaczać naruszenie uprawnień i kompetencji KRS wynikających z art. 179 Konstytucji RP i art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS. Ocena doboru kryteriów oraz znaczenie przypisane do każdego z nich pozostają poza zakresem kompetencji Sądu Najwyższego, chyba że naruszają podstawowe zasady prawne lub opierają się na zastosowaniu niedozwolonych kryteriów oceny (wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 2015 r., III KRS 76/15).

Brak jest uzasadnienia dla podnoszonych przez Skarżących zarzutów naruszenia art. 33 ust. 1 ustawy o KRS, w tym w zw. z art. 35 ust. 1-3 polegających na braku wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności sprawy (pkt I 4a/ *petitum* odwołania). W myśl art. 33 ust. 1 ustawy o KRS w sprawach indywidualnych Krajowa Rada Sądownictwa podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Natomiast w art. 34 ustawy o KRS ustalony został sposób procedowania przez zespół wyznaczony przez Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa dla przygotowania sprawy indywidualnej na posiedzenie Krajowej Rady Sądownictwa. Rozwinięciem tego przepisu ustawowego jest § 18 Regulaminu KRS, który szczegółowo normuje ten etap postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa. Z

kolei art. 42 ust. 1 ustawy o KRS przewiduje wymóg uzasadnienia dla podejmowanych przez Krajową Radę Sądownictwa uchwał w sprawach indywidualnych.

Odnosząc się do powyższego Sąd Najwyższy wyjaśnia, że z uzasadnienia uchwały wynika, że wszystkie wskazane w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS elementy były rozpatrywane zarówno przez wyznaczony zespół jak i przez Krajową Radę Sądownictwa, natomiast ich łączna ocena wypadła niekorzystnie dla Skarżących (wskazane wyżej s. 7 oraz s. 15, 16 i 47).

W uzasadnieniu uchwały zawarte zostało łączne odniesienie do ocen kwalifikacyjnych oraz doświadczenia zawodowego kandydatów (s. 15, 16, 17), w tym doświadczenia w stosowaniu przepisów prawa, dorobku naukowego, opinii przełożonych oraz rekomendacji. W uzasadnieniu uchwały szczegółowo i obszernie opisane zostały kwalifikacje i doświadczenie Skarżących (s. 19, 20 oraz 41, 42), a także wszystkich pozostałych kandydatów. Nie są zatem usprawiedliwione zarzuty o „niedochowaniu obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy oraz braku rozpatrzenia zgłoszonych kandydatur w oparciu o jasne i jednakowe dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie kryteria oceny. Rada zapoznała się z całością udostępnionej dokumentacji. Nie odebrała wyjaśnień od Skarżących, jednakże jak wynika z treści uchwały, KRS na posiedzeniu 24 stycznia 2020 r. przeprowadziła rozmowy z zaproszonymi kandydatami. Pomimo prawidłowego zawiadomienia w posiedzeniu zespołu nie uczestniczyli jednak T. B. oraz B. S.. Tym samym zarzut dotyczący oparcia uchwały o niepełne ustalenia faktyczne na podstawie posiadanego materiału dowodowego jest nietrafny, zwłaszcza w okolicznościach nieuczestniczenia kandydatów w rozmowach z zespołem.

Na podstawie uzasadnienia zaskarżonej uchwały nie można więc stwierdzić, że pominięto okoliczności wskazujące na kwalifikacje i doświadczenie zawodowe ocenianych kandydatów. Wobec powyższego brak jest podstaw do twierdzenia, że postępowanie nie było transparentne oraz że Krajowa Rada Sądownictwa nie dochowała wymagania wszechstronnego rozważenia wszystkich okoliczności sprawy.

Sąd Najwyższy w ramach badania zgodności uchwały z prawem nie może natomiast dokonywać konkurencyjnej, merytorycznej oceny kandydatów i

zastępować oceny Krajowej Rady Sądownictwa oceną własną. Sąd Najwyższy musi zawsze uwzględnić istotne ograniczenia kontroli legalności, jaką sprawuje nad uchwałami Rady. Nie ma on prawa zastępować Rady w ocenie kandydata i sposobie zastosowania ustawowych kryteriów jego nominacji ani dokonywać równolegle z Radą konkurencyjnej merytorycznej jego oceny (wyroki Sądu Najwyższego z 27 marca 2019 r., I NO 59/18 oraz z 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09). Okoliczności te mają również swoje istotne konsekwencje dla sposobu rozumienia obowiązku, jaki ciąży na Krajowej Radzie Sądownictwa w świetle art. 42 ust. 1 ustawy o KRS. To jedynie uzasadnienie uchwały pozwala Sądowi Najwyższemu dokonać oceny prawidłowości kierowania się kryteriami oceny sformułowanymi w art. 33 i art. 35 ustawy o KRS w sposób, który nie stanowiłby konkurencyjnej oceny merytorycznej. Kierowanie się przez Krajową Radę Sądownictwa przejrzystymi, jednolitymi i sprawiedliwymi kryteriami selekcyjnymi musi zatem jasno wynikać z uzasadnienia uchwały Krajowej Rady Sądownictwa (wyrok Sądu Najwyższego z 1 lipca 2019 r., I NO 70/19). Krajowa Rada Sądownictwa podczas podejmowania uchwały dysponowała całością wiedzy o przebiegu ścieżki zawodowej Skarżących i pozostałych kandydatów, każdy z członków Krajowej Rady i Sądownictwa miał dostęp do pełnej dokumentacji, a głosowanie przeprowadzono po omówieniu wszystkich kandydatur, w tym kandydatur Skarżących. W uzasadnieniu do uchwały opisano szczegółowo wykształcenie, dotychczasowy przebieg kariery zawodowej oraz osiągnięcia wszystkich kandydatów, jak też dokonano zbiorczej oceny spełniania poszczególnych kryteriów. Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonej uchwały, Krajowa Rada Sądownictwa dysponując pełną wiedzą o wszystkich kandydatach, wynikającą ze zgromadzonego materiału, po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności, stosując kryteria ustawowe, nie dokonała wyboru kandydatury Skarżących. Wbrew przywołanym w odwołaniu argumentom, w uzasadnieniu uchwały wskazano, że dokonany przez Krajową Radę Sądownictwa wybór uwzględniał doświadczenie i kwalifikacje zawodowe kandydatów, dotychczasowy przebieg kariery zawodowej oraz staż pracy, w tym Skarżących. Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że Skarżący nie wypełnili ocenianych łącznie kryteriów wyboru, w stopniu wyższym od osób przedstawionych we wniosku o

powołanie. Nie jest zatem zasadne twierdzenie Skarżących, iż Krajowa Rada Sądownictwa podjęła uchwałę bez uprzedniego wszechstronnego rozważenia sprawy, w oparciu o wybiórcze ustalenia faktyczne, mimo dostępu do pełnych danych w ramach posiadanego materiału dowodowego.

Z tych samych co powyżej powodów nie zasługuje na uwzględnienie zarzut braku dokonania oceny kandydatów na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, co wywodzone jest przez Skarżących z art. 2, art. 32 ust. 1 oraz art. 60 Konstytucji RP (pkt I ppkt 4b/ *petitum* odwołania) oraz oparcia uchwały o wybiórcze (niepełne) ustalenia faktyczne (pkt I ppkt 4d/ *petitum* odwołania).

Dodatkowo odnosząc się do tego zarzutu Sąd Najwyższy zauważa, że pierwszy z wymienionych przepisów (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) statuuje zasadę równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne oraz zakazuje dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Z tego względu kontrola sądowa postępowania przed Radą w zakresie zgodności z tym przepisem powinna sprowadzać się do oceny, czy wszyscy kandydaci uczestniczący w procedurze konkursowej byli traktowani jednakowo oraz czy żaden z nich nie był w jakikolwiek sposób dyskryminowany (wyrok Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2016 r., III KRS 84/15). Z kolei przedmiotem ochrony wynikającej z art. 60 Konstytucji RP jest przede wszystkim formalny aspekt dostępu do służby, a więc związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też wiarygodności danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania. Dlatego sądowa kontrola dokonywana przez pryzmat wymienionego przepisu nie stwarza podstaw do wkraczania w zakres kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa, ponieważ mogłoby to oznaczać naruszenie konstytucyjnych uprawnień i kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa wynikających z art. 179 Konstytucji RP. Ochrona sądowa udzielana kandydatowi na określone stanowisko sędziowskie winna zatem obejmować kontrolę postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa pod względem jego zgodności z prawem, a więc

musi być ograniczona do oceny zgodności z prawem zastosowanej in casu procedury oceny kandydatury bądź kandydatur i w efekcie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem (wyrok Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2016 r., III KRS 84/15). Poddanie kontroli sądowej wyników postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa w indywidualnej sprawie nie może oznaczać, że Sąd Najwyższy uczestniczyłby w decydowaniu o obsadzie określonego stanowiska sędziowskiego (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 27 maja 2008 r., SK 57/06).

Nieuzasadniony jest też zarzut naruszenia przepisów postępowania art. 33 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 1-3 ustawy o KRS, polegający na braku porównania i omówienia ocenianych kandydatur w oparciu o jednolite dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie kryteria ustawowe (pkt I pkt 4c/ *petitum* odwołania). Jak bowiem wskazano w uzasadnieniu uchwały (s. 7 oraz s. 15, 16 i 47), zarówno zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa przedstawiając swoje stanowisko, jak i sama Krajowa Rada Sądownictwa podejmując uchwałę, kierowali się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, uwzględniając uzyskane przez kandydatów doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych oraz rekomendacje. Dodać należy, że art. 35 ust. 2 ustawy o KRS wymienia kilka kryteriów oceny kandydatów, jednak nie określa ich znaczenia (wagi), pozwalającego z matematyczną precyzją określić wpływ poszczególnych cech (właściwości) kandydata na ostateczną ocenę. Poza tym takie cechy jak „kwalifikacje” czy „doświadczenie zawodowe” mają charakter ocenny. Co więcej, nie jest możliwe rozpatrzenia każdego z tych kryteriów w sposób wyizolowany od pozostałych. Dlatego uznanie Krajowej Rady Sądownictwa jest w istocie dwuetapowe: na etapie oceny spełnienia poszczególnych kryteriów i na etapie oceny całościowej. Na podstawie przedstawionych dokumentów dokonanie oceny kwalifikacji kandydatów należy uznać za dopuszczalne w granicach uznania Krajowej Rady Sądownictwa. Rola Krajowej Rady Sądownictwa w procesie nominacyjnym nie polega przy tym na tworzeniu precyzyjnych zestawień kwalifikacji kandydatów i mechanicznym sumowaniu określonych w ustawie punktów za poszczególne, precyzyjnie określone cechy kandydatów, lecz na autonomicznym wyborze dokonanym w

ramach jej uznania. Nie znajduje zatem uzasadnienia zarzut Skarżących dotyczący tego, że Krajowa Rada Sądownictwa „nie przeprowadziła porównania kandydatur” (pkt 4 c/ *petitum* odwołania). Krajowa Rada Sądownictwa ma przy tym możliwość określania we własnym zakresie, które elementy uznać za szczególnie istotne. Nie może zostać uznane za naruszenie prawa przyjęcie przez Krajową Radę Sądownictwa, że określony element doświadczenia zawodowego zasługuje na wyższą ocenę niż inny. Nie można również czynić zarzutu z faktu, że pewne fragmenty drogi zawodowej zostały uwypuklone, czy nadano im większą wagę niż innym. Dopuszczalne działanie w granicach uznania polega m.in. na tym, że możliwe jest nadawanie różnych wag kryteriom ocennym wynikającym z ustawy. Podkreślić należy, że stosownie do dyspozycji art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście zespół kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia pozostałe kryteria wyboru. Krajowa Rada Sądownictwa cieszy się znaczną swobodą oceny poszczególnych kandydatów. Żadne z ustawowo przewidzianych kryteriów oceny kwalifikacji kandydatów do pełnienia urzędu sędziego „nie ma charakteru decydującego, ani też nie jest koniecznie wymagane uszeregowanie kandydatów w oparciu o każde z nich. Decyduje ocena całościowa wynikająca z łącznego zastosowania tych kryteriów” (wyroki Sądu Najwyższego: z 10 listopada 2016 r., III KRS 32/16; z 1 lipca 2019 r., I NO 70/19).

Odnosząc się do powyższego należy nadto stwierdzić, że w zaskarżonym konkursie przyjęte przez KRS kryteria wyboru kandydatów zostały zastosowane w sposób jednolity. Trzeba zauważyć, że w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały, KRS dokonała porównania kandydatów oraz wyraźnie wskazała cechy, jakie w jej ocenie, wyróżniają kandydatów rekomendowanych, które tym samym zadecydowały o przedstawieniu wniosków o powołanie na urząd sędziego Sądu Najwyższego. Z treści uzasadnienia uchwały jasno wynikają motywy podjętej przez KRS decyzji o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP kandydatur Skarżących. Przy podejmowaniu uchwały nie doszło więc do naruszenia reguł proceduralnych określonych w ustawie o KRS. Należy podkreślić, że Krajowa Rada Sądownictwa szczegółowo przedstawiła dane dotyczące kandydatów. W uzasadnieniu uchwały czytamy, że kandydaci rekomendowani posiadają wieloletnie doświadczenie

zawodowe, na które składa się czas orzekania w wydziałach karnych, jak również dodatkowe kryteria, jak zwłaszcza pełnienie funkcji administracyjnych oraz działalność naukowa (s. 6). W przypadku Skarżących wyraźnie wskazuje się na posiadanie przez nich wieloletniego doświadczenia zawodowego przy jednoczesnym wystąpieniu okoliczności dyskwalifikujących. W przypadku T. B. jest to negatywna ocena Sędziego Wizytatora, który wskazał na „zauważalny spadek sprawności wyrażający się powiększającym się referatem (przy braku znacznego zwiększenia wpływu w obu wydziałach, w których orzeka)”. Odnośnie B. S., Krajowa Rada Sądownictwa wskazała na toczące się wobec niego dwa postępowania dyscyplinarne, które stanowią naruszenie zasad etyki zawodowej sędziów wyrażonej w Zbiorze Zasad Etyki Zawodowej Sędziów (§ 10 i § 16 Zbioru). Takie działanie wzbudziło w ocenie Rady wątpliwość, jeśli chodzi o pełnienie urzędu sędziego Sądu Najwyższego. Nie można tym samym za zasadny uznać zarzut naruszenia (pkt I ppkt 4e/ *petitum* odwołania).

Co tyczy się zarzutu naruszenia przepisów prawa materialnego (art. 398³ § 1 pkt 1 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS), to również nie można się z nim zgodzić.

Nie można zatem uznać za zasadny zarzut naruszenia prawa materialnego polegający zdaniem Skarżących na naruszeniu najpierw art. 144 ust. 1-3 Konstytucji RP w zw. z art. 31 § 1-3 i art. 112a ustawy o SN w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS, poprzez ich błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że obwieszczenie nie wymagało do swej ważności kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów, co doprowadziło do skorzystania przez Radę z kompetencji przewidzianych dla niej w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS, w sytuacji, gdy – na skutek nieważności obwieszczenia – nie doszło w ogóle do skutecznego wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie.

W sprawie podniesiono więc zarzuty (kwalifikowane przez Skarżących zarówno w zakresie naruszenia prawa materialnego, jak i prawa procesowego), dotyczące braku kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów na obwieszczeniu Prezydenta RP, o którym mowa w art. 31 § 1 ustawy o SN.

Dodatkowo można jeszcze powiedzieć, że obwieszczenie Prezydenta RP, wydane w trybie art. 31 § 1 ustawy o SN, o wolnych stanowiskach sędziowskich w

Sądzie Najwyższym, jest czynnością urzędową Głowy Państwa. Czynności urzędowe, w przeciwieństwie do aktów urzędowych Prezydenta RP, nie wymagają kontrasygnaty. Nie można uznać, że techniczna czynność, jaką jest podanie do publicznej wiadomości liczby wolnych stanowisk sędziowskich, jest aktem urzędowym Głowy Państwa. Stanowi inną czynność urzędową – informacyjną o charakterze technicznym, która nie wymaga kontrasygnaty.

Także przy przyjęciu odmiennego poglądu, to jest zakwalifikowania obwieszczenia Prezydenta RP o wolnych stanowiskach sędziowskich w trybie art. 31 § 1 ustawy o SN, jako aktu urzędowego Prezydenta RP, nie wymaga on kontrasygnaty, gdyż: po pierwsze, mieści się to w koncepcji kompetencji pochodnej (analogicznej) wynikającej z prerogatywy Prezydenta RP – powoływania sędziów (art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP). Przy czym nie ma znaczenia okoliczność, że obwieszczenie poprzedza wykonanie prerogatywy, bowiem koncepcja kompetencji pochodnej (analogicznej) nie uzależnia jej zastosowania od koincydencji czasowej wykonywania samej prerogatywy, w szczególności czy akt pochodny ma miejsce przed czy po wykonywaniu zasadniczej prerogatywy. Po drugie, wymaganie kontrasygnaty byłoby sprzeczne z art. 10 i art. 179 Konstytucji RP, m.in. z zasadą trójpodziału władzy i stanowiłoby nieuzasadnioną ingerencję w prerogatywę Prezydenta RP przez Prezesa Rady Ministrów i Rząd. Oznaczałoby swoiste „prawo weta” Premiera wobec decyzji Głowy Państwa (tak wyrok TK z 5 czerwca 2012 r., K 18/09; *M. Florczak-Wątor, T. Zalasinski*, Opinia prawna w sprawie zgodności z Konstytucją obwieszczenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 24 maja 2018 r., Nr 127.1.2018 o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym, wydanego bez kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów, *Iustitia* 2018, nr 3, s. 135; *O. Kazańska*, Zwolnienie z konstytucyjnego wymogu kontrasygnaty – rozważania na tle niekontrasygnowanych obwieszczeń Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wolnych stanowiskach sędziego w Sądzie Najwyższym i Naczelnym Sądzie Administracyjnym, *Studia Iuridica* LXXVI, s. 234), i wpływ władzy wykonawczej na władzę sądowniczą i jej niezależność. Po trzecie, należy zauważyć, że czynność obwieszczenia o wolnych stanowiskach sędziowskich stanowi obowiązek, a nie uprawnienie Prezydenta RP.

Nie jest także zasadny zarzut braku właściwej obsady części sędziowskiej

KRS, tj. art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 3, art. 173, art. 10 i art. 186 Konstytucji RP w zw. z art. 9a ust. 1-3, z art. 11d ust. 1-5, z art. 21 ust. 1 i 2, z art. 33 ust. 1, z art. 34 ust. 1 i z art. 37 ust. 1 ustawy o KRS w zw. z § 12 ust. 1 i 3-6 oraz § 18 ust. 1-8 Regulaminu KRS, poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, tj. wydanie zaskarżonej uchwały przez Radę, która była nienależycie obsadzona, wobec nieskutecznego powołania części sędziowskiej Rady (pkt II ppkt 2 *petitum* odwołania). Został on uprzednio już podniesiony w ramach zarzutów naruszenia przepisów postępowania (art. 187 ust. 1 i 3 Konstytucji RP oraz pozostałe regulacje konstytucyjne gwarantujące odrębność i niezależność władzy sądowniczej). Ponownie Sąd Najwyższy zwraca więc uwagę, że kwestia zgodności z Konstytucją RP regulacji ustawowych, na podstawie których ukształtowano skład KRS, była już przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego. Wyżej wskazanym wyrokiem z 25 marca 2019 r., K 12/18 (OTK ZU 2019, poz. 17; Dz.U. 2019, poz. 609), Trybunał uznał je za zgodne z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w zw. z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Zgodnie z treścią art. 190 ust. 1 Konstytucji, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Oznacza to, że wiążą wszystkie podmioty występujące w obrocie prawnym, a więc zarówno strony i uczestników postępowania, jak również organy stosujące prawo. Rozstrzygnięcie dokonane w tym wyroku Trybunału Konstytucyjnego wyklucza dopuszczalność badania tego, czy Krajowa Rada Sądownictwa jest ukształtowana zgodnie z Konstytucją RP. Stanowisko to jest prezentowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z: 27 marca 2019 r., I NO 3/19; 29 lipca 2019 r., I NO 89/19; 30 lipca 2019 r., I NO 20/19; 30 lipca 2019 r., I NO 31/19; 27 maja 2020 r., I NO 176/19; 2 czerwca 2020 r., I NO 192/19, 25 czerwca 2020 r., I NO 37/20; z 30 grudnia 2020 r., I NO 7/20, postanowienie Sądu Najwyższego z 13 lipca 2020 r., III CSK 581/19, postanowienie Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2020 r., II Ka 1/20).

Z kolei argumentacja podważająca status Krajowej Rady Sądownictwa na gruncie prawa europejskiego, tj. naruszenia art. 19 ust. 1 zdanie 2 w zw. z art. 2 i 6 ust. 1-3 Traktatu o Unii Europejskiej z dnia 7 lutego 1992 r. oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej w związku z art. 6 § 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności zawartej 4 listopada 1950 r. w Rzymie,

poprzez ich błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, że zostaje naruszona zasada państwa prawnego, zasada pewności prawa, zasada ochrony uzasadnionych oczekiwań oraz standard niezawisłości sędziów wymagany dla zapewnienia skutecznej ochrony sądowej w sprawach unijnych, gdy sędziowie Sądu Najwyższego, będącego sądem, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego w rozumieniu art. 267 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej z 25 marca 1957 r., powoływani są na wniosek KRS, której członków (sędziów) wybiera Sejm spośród kandydatów zgłoszonych przez co najmniej 25 sędziów lub co najmniej 2 tys. obywateli, przy czym ostateczna lista kandydatów, którą zbiorczo zatwierdza Sejm, jest ustalana wcześniej przez komisję sejmową, tworzy zarzut niezasadny.

Argumentacja podważająca status Krajowej Rady Sądownictwa na gruncie prawa europejskiego, mająca dowodzić, jakoby wybór sędziowskich jej członków przez Sejm naruszał zasady praworządności, na których opiera się porządek prawny UE i uniemożliwiał zapewnienie skutecznej ochrony prawnej w dziedzinach objętych prawem Unii, ma bardzo słabe podstawy w ogólnych sformułowaniach przywołanych przepisów. Zarówno wszelkie domniemania prawne, jak i argumenty prawoporównawcze, przemawiają przeciw tej tezie i zmuszają do oddalenia tych zarzutów, jeśli w ogóle uznać je w przedmiotowym postępowaniu odwoławczym za dopuszczalne.

Za nieuzasadniony w ocenie Sądu Najwyższego uznać należy jeszcze zarzut obejmujący naruszenie przepisów art. 2, art. 32 ust. 1 oraz art. 60 Konstytucji RP, w zw. z art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, poprzez ich niezastosowanie i w konsekwencji niedokonanie oceny kandydatów na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej.

Zasada równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne oraz zakaz dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny (w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) sprowadza się zdaniem Sądu Najwyższego w przedmiotowej sprawie do oceny, czy wszyscy kandydaci uczestniczący w procedurze konkursowej byli traktowani jednakowo oraz czy żaden z nich nie był w jakikolwiek sposób dyskryminowany. Natomiast przedmiotem ochrony wynikającej z art. 60 Konstytucji RP, w realiach

niniejszej sprawy, jest przede wszystkim badanie formalnego aspektu dostępu do służby, a więc związanego z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji, czy też wiarygodności danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania. Jak słusznie wskazano w orzecznictwie, ochrona sądowa udzielana kandydatowi na określone stanowisko sędziowskie, dokonywana przy uwzględnieniu art. 60 Konstytucji RP, powinna obejmować kontrolę postępowania przed Radą pod względem jego zgodności z prawem, a więc musi być ograniczona do oceny zgodności z prawem zastosowanej w sprawie procedury oceny kandydatury bądź kandydatów i w efekcie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 22 listopada 2013 r., III KRS 226/13). Również w stosunku do wymogów przestrzegania art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, Sąd Najwyższy wskazuje, że poddanie kontroli sądowej wyników postępowania przed KRS w takiej indywidualnej sprawie nie może oznaczać, że sąd uczestniczyłby w decydowaniu o obsadzie określonego stanowiska sędziowskiego.

Zarzut Skarżących dotyczący naruszenia wskazanych przepisów konstytucyjnych zasadniczo opiera się na stwierdzeniu, że ocena kandydatów nie została dokonana na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej. Wobec powyższego zarzutu Sąd Najwyższy po zapoznaniu się z dokumentacją i przebiegiem wskazanego posiedzenia nie podziela argumentacji Skarżących. Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika jasno, iż KRS oceniając kandydatury zgłoszone w postępowaniu konkursowym na stanowisko sędziego uwzględniła w odniesieniu do wszystkich uczestników postępowania podobne okoliczności rzutujące na ocenę predyspozycji poszczególnych kandydatów do pełnienia urzędu sędziego. Przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy ocenia, czy uwzględnione przez Radę w danej procedurze nominacyjnej kryteria oceny zostały zastosowane w jednakowy sposób w stosunku do wszystkich uczestniczących kandydatów. Sąd Najwyższy podkreśla, że procedura wyłaniania kandydatów na poszczególne stanowiska sędziowskie w świetle przepisów ustawy o KRS nie przewiduje obowiązku przedstawienia przez zespół członków Rady szczegółowej

charakterystyki poszczególnych kandydatów, w tym dokładnego omówienia wszystkich elementów ich drogi zawodowej, co nie oznacza, iż zostały one pominięte. Każdy z członków KRS otrzymuje bowiem pełny zestaw dokumentacji dotyczący wszystkich kandydatów, z którym zapoznaje się przed podjęciem decyzji o wyborze najlepszych jego zdaniem kandydatów. Z tych powodów wystarczające jest, zdaniem Sądu Najwyższego, przedstawienie bądź to argumentów przemawiających za poszczególną kandydaturą, lub też okoliczności świadczących w ocenie zespołu przeciwko niej, co w niniejszym postępowaniu konkursowym miało miejsce. Dokonując oceny merytorycznej poszczególnych kandydatów głosujący członkowie KRS uwzględniają wiele różnych kryteriów w odniesieniu do każdego z kandydatów. W podejmowanych przez nich decyzjach zachodzi więc często relacja wielokrotnego krzyżowania się zastosowanych kryteriów oceny kandydatur, które najczęściej zawierają wyrównany poziom zawodowy. Uzasadnienie uchwały KRS nie stanowi też odzwierciedlenia przebiegu narady i przedstawionych przez poszczególnych członków składu argumentów i motywów przyjętego rozstrzygnięcia, co w opinii Sądu Najwyższego, ma znaczenie z punktu widzenia procesowej dopuszczalności kwestionowania treści uzasadnienia zaskarżonej uchwały KRS. Należy bowiem zauważyć, że zaskarżenie uzasadnienia mogłoby mieć znaczenie procesowe i stanowić impuls do uchylenia zaskarżonej uchwały wyłącznie wówczas, gdyby ustawodawca przewidział w postępowaniu awansowym sędziów uprawnienie dla Sądu Najwyższego do merytorycznej kontroli uchwał KRS oraz gdyby uzasadnienie uchwały Rady stanowiło realne odzwierciedlenie pełnej argumentacji, którą kierowała się Rada podejmując określone decyzje w postępowaniu konkursowym. Tymczasem Sąd Najwyższy nie ma uprawnienia do przeprowadzania merytorycznej kontroli zaskarżonej uchwały KRS, co sprawia, że zarówno kwestionowanie przez podmioty wnoszące odwołania od uchwał KRS motywów merytorycznych uzasadnienia, jak też potencjalne ich badanie przez Sąd Najwyższy, jest niedopuszczalne. Sąd Najwyższy analizując całość dokumentacji sprawy, jak również uzasadnienie zaskarżonej uchwały, doszedł do przekonania, że Rada poprawnie scharakteryzowała kandydatury Skarżących, powołując się w tym zakresie na kryteria decydujące. Podkreślić przy tym należy, że w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały opisano wszystkie istotne

cechy kandydatów i skonfrontowano je z ustawowymi kryteriami.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 42 ust. 1 w zw. z art. 33 ust. 1 i art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, przez jego niezastosowanie i w rezultacie zaniechanie przytoczenia, w kontekście przyjętych przez KRS kryteriów wyboru, jakichkolwiek argumentów prawnych i faktycznych przemawiających za wyborem uczestników, a za odrzuceniem kandydatury T. B., uznać należy, że jest nieuzasadniony ze wskazanych wyżej względów. Odniesienie do tego zarzutu zostało już wcześniej przez Sąd Najwyższy zaprezentowane.

Wobec powyższego punkt II zaskarżonej uchwały został sformułowany prawidłowo. W tym kontekście należy jeszcze zauważyć, że obaj odwołujący się: T. B. i B. S. są sędziami sądu rejonowego. Obaj skarżący nie orzekają w sprawach karnych czy dyscyplinarnych, ale w wydziałach cywilnym oraz rodzinnym. Odnosząc się zatem do kandydatów rekomendowanych wyjaśnić należy, że kandydującym na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej są sędziowie: sędzia sądu rejonowego R. P. – członek Krajowej Rady Sądownictwa, pełniący równocześnie funkcję Prezesa Sądu Okręgowego w R. oraz sędzia sądu rejonowego A. S. – delegowany do Ministerstwa Sprawiedliwości od 22 marca 2016 r. Wskazane kandydatury dotyczą więc członka Krajowej Rady Sądownictwa oraz sędziego odbywającego stałą delegację do Ministerstwa Sprawiedliwości. Nie oznacza to, że członek sędziowskiej części KRS nie może awansować czy też brać udziału w konkursach awansowych, ale w tej konkretnej sprawie wątpliwości budzi sytuacja, gdy awans odbywa się ze szczebla sądu rejonowego do Sądu Najwyższego, przy braku wykazania szczególnego dorobku orzeczniczego, czy też wyróżniającego się dorobku naukowego. Jednak należy zauważyć, że w dotychczasowej praktyce funkcjonowania KRS zdarzały się awanse jej członków, co nie było rzadkością i miało miejsce w czasie różnych kadencji Rady. W takiej sytuacji, przy udokumentowanym dorobku, biorąc pod uwagę indywidualne kryteria, nie można z góry wykluczyć zasadności awansu członka KRS. Należy więc uznać, tak jak w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 27 maja 2020 r., I NO 176/19, że aktualnie nie ma ustawowego zakazu do tego, by członek Krajowej Rady Sądownictwa brał udział w konkursie na wolne stanowisko sędziowskie. Zatem nie można automatycznie przyjąć, że

sytuacja członka Rady była w kontrolowanej procedurze konkursowej „uprzywilejowana”.

Wreszcie odnosząc się do D. D., który 12 stycznia 2021 r. złożył kartę zgłoszenia w postępowaniu ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 1187 na wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...), stwierdzić należy, że uczestniczy on aktualnie w postępowaniu w sprawie powołania do pełnienia urzędu na to stanowisko sędziowskie, zgodnie z informacją udzieloną na piśmie 1 lutego 2021 r. i potwierdzoną notatką urzędową z 9 czerwca 2021 r.

Przede wszystkim należy tutaj poddać analizie art. 57 § 1a i § 1b ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. 2020, poz. 2072; dalej: p.u.s.p.). Tak więc osoba, która zgłosiła swoją kandydaturę na wolne stanowisko sędziowskie w sądzie powszechnym nie może, do czasu zakończenia postępowania w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim w sądzie powszechnym, zgłosić swej kandydatury na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Najwyższym, Naczelnym Sądzie Administracyjnym ani wojewódzkim sądzie administracyjnym. Zgłoszenie kandydatury na wolne stanowisko sędziowskie w tych sądach powoduje zakończenie postępowania w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim w sądzie powszechnym (art. 57 § 1a p.u.s.p.). Natomiast osoba, która zgłosiła swoją kandydaturę na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Najwyższym, Naczelnym Sądzie Administracyjnym albo wojewódzkim sądzie administracyjnym, nie może, do czasu zakończenia postępowania w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim w tym sądzie, zgłosić swej kandydatury na wolne stanowisko sędziowskie w sądzie powszechnym (art. 57 § 1b p.u.s.p.). Jakkolwiek art. 57 § 1b p.u.s.p. nie formułuje bezpośrednio sankcji, to jednak biorąc pod uwagę wykładnię systemową należy wówczas przyjąć, zwłaszcza mając na względzie sformułowanie bezpośrednio sankcji w art. 57 § 1a p.u.s.p., że tą sankcją powinno być również zakończenie postępowania w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim w Sądzie Najwyższym. Tym samym należało uchylić punkt pierwszy zaskarżonej uchwały i w tym zakresie umorzyć postępowanie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS oraz art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, orzekł jak w sentencji wyroku.

Od wyroku i uzasadnienia zdanie odrębne złożył SSN Adam Redzik.